

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ШОСТКИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра Економіки та управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
денної форми навчання

_____ Проценко О.М.
“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи функціонування та ефективності економічних систем

напрямок підготовки 6.051 Економіка

інститут, факультет: Шосткинський інститут СумДУ,

факультет денної та заочної форми навчання

Погоджено: начальник навчально-методичного відділу _____ Полончук В.О.

Робоча програма з дисципліни «Основи функціонування та ефективності економічних систем»

для студентів за напрямом підготовки – 6.051 Економіка

Розробники: Пригара І.О. викладач кафедри економіки та управління

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та управління

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри економіки та управління _____ Прожога І.В.

“ ____ ” _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 5/5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.051 Економіка		
Модулів 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин 150/150		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента -5,37	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		86 год.	130 год.
Індивідуальні завдання:			
-	-		
Вид контролю: ДСК/іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 74,4%

для заочної форми навчання- 15,4%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з основними поняттями, типами та особливостями сучасних економічних систем

Завдання:

- а) ознайомлення з принципами формування, поняттями, типами та особливостями сучасних економічних систем
- б) вивчення її впливу на економічний розвиток країни;
- в) вивчення особливостей вибору моделі економічної системи

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні способи класифікації моделей економічних систем країн світу
- особливості і відмінності між економічними системами
- закономірності та особливості розвитку перехідних економік
- ефективність економічних систем

вміти:

- застосовувати згадані принципи до реальних ситуацій у міжнародних економічних відносинах.
- користуватися підходами до аналізу та формування економічної системи країни;
- використовувати позитивний досвід накопичений в різних моделях економічних систем

володіти:

- основними поняттями, засадами та критеріями аналізу та оцінки сучасних економічних систем;
- методикою класифікації економічної системи;
- методикою аналізу ефективності економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади економічної системи

Тема 1. Сутність економічної системи та її типи

Зміст економічної системи. Елементи економічної системи. Типи економічної системи.

Тема 2. Змішана ринкова система

Поняття і типи змішаної ринкової системи. Структура змішаної економічної системи. Змішана ринкова система: державний та приватний сектор.

Тема 3. Місце людини в економічній системі

Людина як біологічна та соціальна істота. Людина економічна. Людина – виробник, людина-споживач, суб'єкт економічних відносин, носій кінцевої мети.

Тема 4. Національні моделі економічних систем

Американська модель, японська модель, німецька модель, французька модель, шведська модель, китайська модель, південнокорейська модель, світова економічна система.

Тема 5. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік

Сутність і закономірності еволюційного переходу економічної системи до наступного типу. Перехідні економічні системи: зміст і основні риси. Криза і розпад командно-адміністративної системи та необхідність переходу економіки постсоціалістичних країн до ринкової економіки. Формування інституційних та економічних умов переходу до нової системи господарювання.

Модуль 2 Ефективність економічних систем

Тема 6. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники

Поняття ефективності виробництва, її види. Показники економічної ефективності. Показники соціальної ефективності.

Тема 7. Фінансова система

Поняття фінансів, їх види та функції. Фінансові відносини. Сутність і структура фінансової системи. Доходи і видатки фінансової системи. Фінансова політика.

Тема 8. Податки і податкова система

Поняття податків, їх види. Функції податків. Елементи податку, типи податкових ставок.

Тема 9. Конкурентна ринкова система

Поняття та принципи функціонування конкурентної ринкової системи. Функції конкурентної ринкової системи. Ефективність функціонування конкурентної ринкової системи.

Тема 10. Грошова система

Визначення і складові грошової системи. Види грошових систем та їх еволюція.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади економічної системи												
Тема 1. Сутність економічної системи та її типи	18	4	4	-	-	10	28	1	1	-		13
Тема 2. Змішана ринкова система	14	2	2	-	-	10				-		
Тема 3. Місце людини в економічній системі	14	2	2	-	-	10	15	1	1			13
Тема 4. Національні моделі економічних систем	13	4	4	-	-	5	15	1	1			13
Тема 5. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік	16	4	4	-	-	8	17	2	2			13
Разом за змістовим модулем 1	75	16	16			43	75	5	5			65
Змістовий модуль 2 Ефективність економічних систем												
Тема 6. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та	18	4	4	-	-	10	15	1	1	-	-	13

соціальні показники												
Тема 7. Фінансова система	14	2	2	-	-	10	30	2	2	-	-	13
Тема 8. Податки і податкова система	18	4	4	-	-	10				-	-	13
Тема 9. Конкурентна ринкова система	13	4	4	-	-	5	15	1	1		-	13
Тема 10. Грошова система	12	2	2	-	-	8	15	1	1		-	13
Разом за змістовим модулем 2	75	16	16	-	-	43	150	5	5	-	-	65
Усього годин	150	32	32		-	86	150	10	10		-	130

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність економічної системи та її типи	4	1
2	Змішана ринкова система	2	
3	Місце людини в економічній системі	2	1
4	Національні моделі економічних систем	4	1
5	Закономірності та особливості розвитку перехідних	4	2

	економік		
6	Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники	4	1
7	Фінансова система	2	2
8	Податки і податкова система	4	
9	Конкурентна ринкова система	4	1
10	Грошова система	2	1
	Усього годин	32	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність економічної системи та її типи	10	13
2	Змішана ринкова система	10	13
3	Місце людини в економічній системі	10	13
4	Національні моделі економічних систем	5	13
5	Закономірності та особливості розвитку перехідних економік	8	13
6	Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники	10	13
7	Фінансова система	10	13
8	Податки і податкова система	10	13
9	Конкурентна ринкова система	5	13
10	Грошова система	8	13
	Разом	86	130

7. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуального завдання.

8. Методи навчання

Лекції (передбачають докладне викладання матеріалу. Комплекс лекцій являє собою цільну структуру, основу на взаємодії безпосередньо лекцій із самостійним опануванням матеріалу та перманентному зв'язку між викладачем та студентом. Поточний контроль якості засвоєння теоретичного матеріалу інтегрований в структуру лекцій).

Практичні заняття (проводяться як групові із розглядом типових задач на практичне застосування економічної оцінки. Поточний контроль, а саме – перевірки навичок з розв'язання задач, проводиться безпосередньо на заняттях як робота за індивідуальними завданнями та захист результатів).

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних рівня занять і має на меті перевірку підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми поточного контролю: опитування, самостійна робота, тестові контрольні роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова

1. Кульчицький, Я. В. Порівняння економічних систем : Львів : ЛНУ ім.І.Франка, 2007.

Допоміжна

1. Башнянин, Григорій Іванович Економічні системи : Т. 1 Львів : Вид-во Львівськ. комерц. академії, 2006
2. Гражевська, Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін : Київ : Знання, 2008.
3. Кукурудза, Іван Іванович, Сучасні економічні системи : Черкаси : Вид-во ЧНУ, 2004
4. Кульчицький, Богдан Сучасні економічні системи : Львів : Афіша, 2004
5. Кульчицький, Я. В. Порівняння економічних систем : Львів : ЛНУ ім.І.Франка, 2007.
6. Леоненко, Петро Михайлович Сучасні економічні системи : К. : Знання, 2006
7. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє: доповідь Римському клубу. – К.: Основи, 1993. – 238 с.
8. Грабинський І.М. Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997. – 176 с.
9. Шніцер М. Порівняння економічних систем. – К.: Основи, 1997. – 519 с.
10. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. – К.: Основи, 1994. – 261 с.
11. Сакс Дж., Пивоварський О. Економіка перехідного періоду: уроки для України. – К.: Основи, 1996. – 344 с.

РОБОЧИЙ РЕГЛАМЕНТ
МОДУЛЬНО – РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи функціонування та ефективності
економічних систем»

- 1. Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150год/5 кред.; Лк – 32год.; пр. – 32год.; ДСК.
- 2. Організація навчального процесу:** __семестрів викладання – 1; модульних циклів – 2.
- 3. Шкала оцінювання:** R = 100 балів.
- 4. Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:**
 - а) виконання завдань на практичних заняттях:

1 модуль

- тестування 1бали * 8 = 8 бали;
- опитування 2бали * 8 = 16 бали;
- атестація – 6 балів.

2 модуль

- тестування 1бали * 8 = 8 бали;
- опитування 2бали * 8 = 16 бали;
- атестація – 6 балів.

ДСК - 40 балів

- 5. Підсумок рейтингових балів за мод. циклами (при позитивному оцінюванні):**

1-ий модульний цикл: (8 лк., 8 пр. занять)

18 ...30 балів.

2-ий модульний цикл: (8 лк., 8 пр. занять)

18 ...30 балів.

6. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п.5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

1. **ІРС** за розкладом занять використовуються для консультаційної роботи (в тому числі за призначенням викладача) та робіт за п.б.
8. **Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:** оцінювання відповідно до отриманих за семестр рейтингових балів здійснюється за такою шкалою:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	ВІДМІННО	5(відмінно)	$0,90R \leq RD < 1,00R$	$90 \leq RD < 100$
B	ДУЖЕ ДОБРЕ	4(добре)	$0,82R \leq RD < 0,89R$	$82 \leq RD < 89$
C	ДОБРЕ	4(добре)	$0,74R \leq RD < 0,81R$	$74 \leq RD < 81$
D	ЗАДОВІЛЬНО	3(задовільно)	$0,64R \leq RD < 0,73R$	$64 \leq RD < 73$
E	ЗАДОВІЛЬНО	3(задовільно)	$0,60R \leq RD < 0,63R$	$60 \leq RD < 63$
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО	<u>2(незадовільно)</u>	$0,35R \leq RD < 0,59R$	$35 \leq RD < 59$
F	НЕЗАДОВІЛЬНО	<u>2(незадовільно)</u>	$RD < 0,34R$	$RD < 34$

RD – підсумковий рейтинговий бал за семестр з навчальної дисципліни;
R – шкала оцінювання за семестр з навчальної дисципліни.

- при отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопичуваними рейтинговими балами поточного контролю **34 балів («FX»)** студент має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії);
- при отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопичуваними рейтинговими балами поточного контролю **менше 34 балів («F»)** студент **не допускається** до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрахування.

12. Інформаційні ресурси

1. Global Economy Analysis - Foreign Affairs: The experts on political & global economic issues. – Доступно з: www.ForeignAffairs.com
2. Economic Statistics by Country – Доступно з <http://www.infoplease.com/>